

OPeRA Conferentie 2021

vo-ho netwerk OnderwijsPartners Regio Amsterdam

Het DUDOC-ALFA programma en de
docent-onderzoeker in de Moderne
Vreemde Talen

Leslie Piggott
Vakdidacticus bij NHL Stenden
leslie.piggott@nhlstenden.com

Bert Le Bruyn
Universitair Docent Frans
b.s.w.lebruy@uu.nl

Welke onderwerpen hebben de afgelopen jaren aandacht gekregen in professionalisering en/of nascholing?

Powered by Poll Everywhere

Start the presentation to see live content. For screen share software, share the entire screen. Get help at pollev.com/app

Do not modify the notes in this section to avoid tampering with the Poll Everywhere activity.

More info at polleverywhere.com/support

Welke onderwerpen hebben de afgelopen jaren aandacht gekregen in professionalisering en/of nascholing?

https://www.polleverywhere.com/free_text_polls/zWpeF2ndEnDxTlbQsfEld

Wat beïnvloedt je keuzes in professionalisering en nascholing?

Powered by **Poll Everywhere**
Start the presentation to see live content. For screen share software, share the entire screen. Get help at pollev.com/app

Do not modify the notes in this section to avoid tampering with the Poll Everywhere activity.

More info at polleverywhere.com/support

Wat beïnvloedt je keuzes in professionalisering en nascholing?

https://www.polleverywhere.com/free_text_polls/ppq2ICwlZFWgvzBtPjnuj

Welke vakinhoudelijke/vakspecifieke professionalisering en nascholing heeft er de afgelopen jaren plaatsgevonden?

Powered by Poll Everywhere

Start the presentation to see live content. For screen share software, share the entire screen. Get help at pollev.com/app

Do not modify the notes in this section to avoid tampering with the Poll Everywhere activity.

More info at polleverywhere.com/support

Welke vakinhoudelijke/vakspecifieke professionalisering en nascholing heeft er de afgelopen jaren plaatsgevonden?

https://www.polleverywhere.com/free_text_polls/M3MYCdI0t85zKtIjgIoHq

Vakinhoudelijk

“Er zijn tal van significante relaties gevonden met de kwaliteit van leraren, hun lesgeven en het leren van leerlingen wanneer de inhoud van de interventie betrekking heeft op de dagelijkse lespraktijk en nog specifiek op problemen met betrekking tot **de vakinhoud, vakdidactiek en het leerproces van leerlingen in een specifiek vak.**”

Foto van klaslokaal

Veen, K. van, Zwart, R., Meirink, J. & Verloop, N. (2010). *Professionele ontwikkeling van leraren. Een reviewstudie naar effectieve kenmerken van professionaliseringsinterventies bij leraren*. Leiden: Iclon.

Vakdidactiek Geesteswetenschappen DUDOC-ALFA

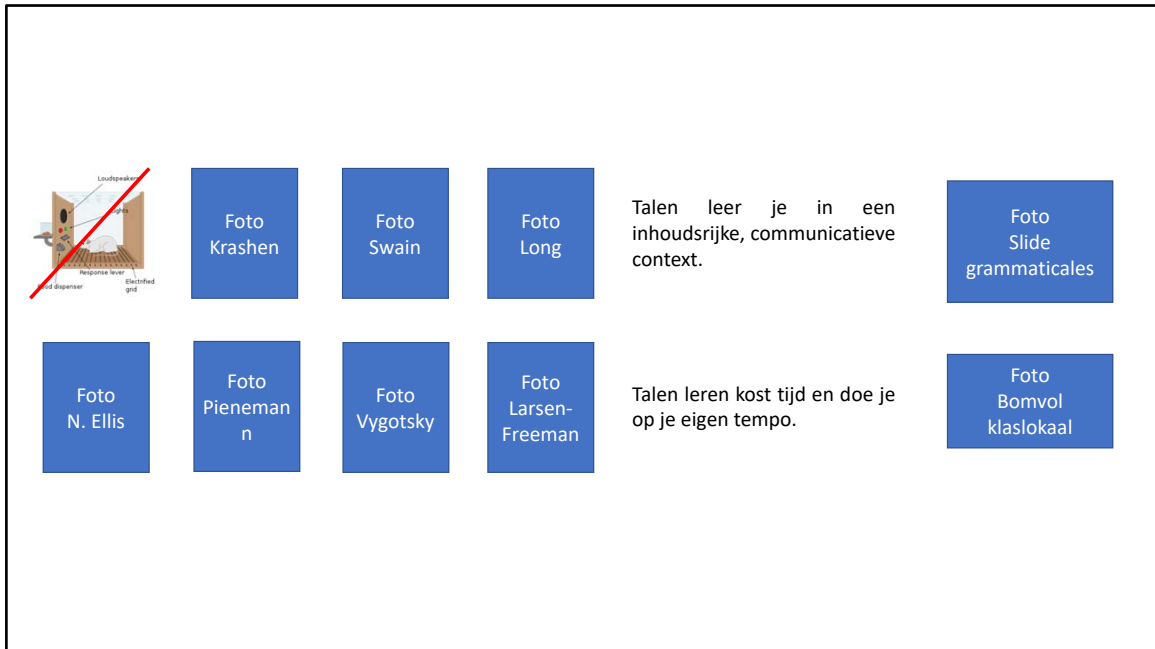
DUDOC-ALFA is een programma dat eerstegraads bevoegde docenten de mogelijkheid biedt om, naast hun baan in het onderwijs, vier jaar lang een promotieonderzoek uit te voeren op het terrein van de vakdidactiek van de geesteswetenschappen.

DUDOC staat voor Didactisch Universitair onderzoek van DOCenten.

ALFA staat hier voor de volgende schoolvakken: Filosofie, Geschiedenis en staatsinrichting, Godsdienst en levensbeschouwing, Griekse Taal en Cultuur en Latijnse Taal en Cultuur, Kunstgeschiedenis, CKV, Kunst algemeen, Moderne Vreemde Talen, Muziek en Nederlands.

Promotieprojecten

Het Dudoc-Alfa programma is een gezamenlijk initiatief van de faculteiten Letteren/Geesteswetenschappen van de Open Universiteit, de Radboud Universiteit Nijmegen, de Rijksuniversiteit Groningen, Tilburg University, de Universiteit Leiden, de Universiteit Utrecht, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit, in samenwerking met het [Programmabureau Duurzame Geesteswetenschappen](#) .

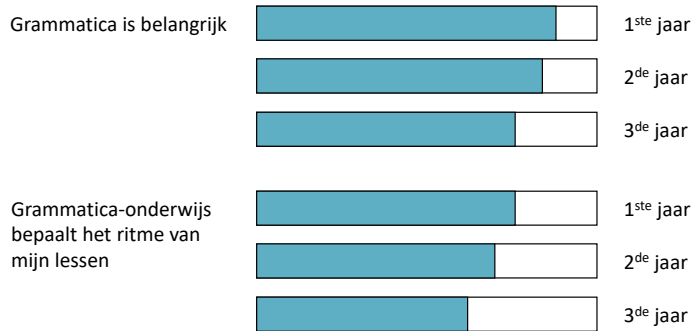

https://en.wikipedia.org/wiki/Operant_conditioning_chamber#/media/File:Skinner_box_scheme_01.svg

Johan Graus

De overtuigingen van LIOs

Van waar komen deze overtuigingen?

Eigen leerkrachten, opleiding, mede-studenten, verwachtingen van leerlingen, stage

Rationale?

- Voor vmbo-leerlingen geldt dat ze nood hebben aan structuur. Dit is wat grammatica-onderwijs hen biedt.
- Vwo-leerlingen zijn op zoek naar inzicht en grammatica-regels geven hen dit.

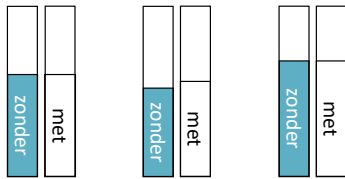
Caveat: In de presentatie van alle dissertaties zijn keuzes gemaakt. De volledige onderzoeken zijn uitgebreider en genuanceerder dan we hier kunnen weergeven.

Leslie Piggott

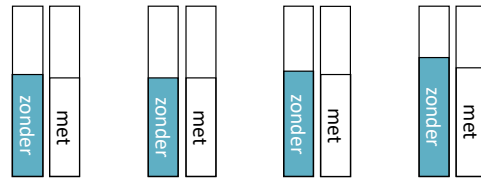
Kan het echt niet zonder grammatica?

Schrijven (na twee jaar)

vocabulaire grammatica adequaatheid

Spreeken (na twee jaar)

vocabulaire grammatica vloeiendheid adequaatheid

Is het (minieme) verschil in grammatica overbrugbaar?

Na een grammatica-crash course was er op grammaticatoetsen geen verschil meer tussen de groep zonder en de groep met grammatica-onderwijs, ook niet als deze grammaticatoetsen maanden later herhaald werden.

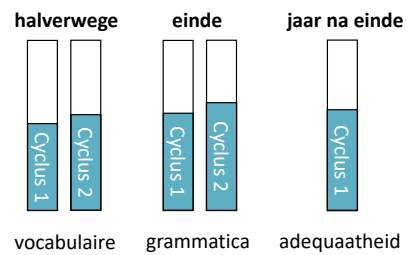
Caveat: In de presentatie van alle dissertaties zijn keuzes gemaakt. De volledige onderzoeken zijn uitgebreider en genuanceerder dan we hier kunnen weergeven.

Sebastiaan Dönszelmann

Is dit communicatiegedreven onderwijs wel mogelijk in een andere taal dan het Engels?

Ja! Maar het vereist wel specifieke training, met name in het bewust inzetten van de doeltaal.

Is de impact van deze training ook waarneembaar bij de leerlingen?

Leerlingen die bij deelnemende docenten les volgden, scoorden significant beter op CITO-toetsen voor luister-, lees-, schrijf- en spreekvaardigheid.

Voor alle vaardigheden kon voorts ook vastgesteld worden dat de scores van de leerlingen positief correleerden met de scores van de deelnemende docenten.

Caveat: In de presentatie van alle dissertaties zijn keuzes gemaakt. De volledige onderzoeken zijn uitgebreider en genuanceerder dan we hier kunnen weergeven.

Esther de Vrind

Hoe begeleiden we de individuele leerling in een klas van 30?

Één van de mogelijkheden ligt in het betrekken van de leerlingen bij hun eigen leerproces.

Tabel waarin vergelijking wordt gemaakt tussen evaluatie en plan van aanpak leerling en evaluatie en plan van aanpak docent

Caveat: In de presentatie van alle dissertaties zijn keuzes gemaakt. De volledige onderzoeken zijn uitgebreider en genuanceerder dan we hier kunnen weergeven.
<https://speakteach.nl/>

De mvt-les draait om meer dan taalvaardigheid alleen.

Taalbewustzijn start met inzicht in het eigen leerproces zoals in SpeakTeach wordt gepromoot. Het gaat echter ook om inzicht in wat taal is en hoe wij met taal/talen omgaan in de samenleving.

Cultuurbewustzijn start met het ontdekken van de doeltaalcultuur/-culturen om te komen tot een beter inzicht in de manier waarop we onze eigen culturele identiteit definiëren.

Jasmijn Bloemert

Hoe wordt literatuuronderwijs door docenten aangepakt en wat zijn de verwachtingen van leerlingen?

Docenten gebruiken teksten met name om formele elementen van teksten te onderwijzen (bijv. genre en genrekenmerken) en om de leerling uit te nodigen na te denken vanuit het gezichtspunt van een ander. De culturele achtergrond van teksten is minder belangrijk en ook zien docenten hun literatuurlessen niet als verdoken taalvaardigheidslessen.

De verwachtingen van leerlingen rond literatuuronderwijs zijn tegenovergesteld: zij zien literatuuronderwijs vooral als taalvaardigheidsonderwijs en ook in enige mate als een manier om over de doeltaalcultuur/-culturen na te denken.

Elisabeth Lehrner-te Lindert

Is er ruimte voor literatuur met een niet-literair centraal eindexamen?

Leerlingen die een literatuur-intensief curriculum volgen scoren beter op reguliere (niet-literaire) leestoetsen dan leerlingen die een standaard curriculum volgen.

Caveat: In de presentatie van alle dissertaties zijn keuzes gemaakt. De volledige onderzoeken zijn uitgebreider en genuanceerder dan we hier kunnen weergeven.

Stellingen

Leraren zijn, grotendeels ongewild, in toenemende mate productiemedewerkers geworden die uitvoeren wat anderen bedacht hebben

Illustratie

Het is belangrijk dat docenten onderling greep hebben op de standaarden voor het beroep en op de professionalisering

Leenheer, P. (2021). Wat taaldocenten verloren door modernisering en marktwerking: Leraren, nascholing en leermiddelen. *Levende Talen Magazine*, 108(3), 14-19

Stellingen

Overtuigingen van docenten moeten ter discussie worden gesteld. Niet omdat ze fout zijn maar omdat goed docentschap erom vraagt dat een docent zijn verwachtingen en denkbeelden moet onderwerpen aan debat, weerlegging en heroverweging

Illustratie

Er zijn voldoende mogelijkheden op de school waar ik werkzaam ben om het bovenstaande te kunnen realiseren

Hattie, J. (2008). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.

Stellingen

Onderwijsvernieuwingen moeten altijd eerst kleinschalig en wetenschappelijk begeleid worden uitgetoetst en geëvalueerd

Docenten op de school waar ik werkzaam ben kunnen 'research-informed' handelen en op elk moment zijn/haar lespraktijk onderbouwen.

Graus, J. (2021). Van student naar zelfbewuste en kritische beroepsbeoefenaar: De lerarenopleiding moderne vreemde talen. *Levende Talen Magazine*, 108(3), 26-31.

Illustratie

Subsidiemogelijkheden

Voor eerstegraadsdocenten:

DUDOC-ALFA, NRO promotiebeurs voor leraren

Voor tweedegraadsdocenten:

Erasmus+ (Europese Commissie), Comeniusprogramma (NRO), Leven Lang Ontwikkelen (NRO) Opleidingsschool tegemoetkoming (OCW)

Vakdidactiek Geesteswetenschappen
DUDOC-ALFA

Dankje!

Illustratie

Bronnen

- Bloemert, J. (2019). *Getting off the fence: Exploring the role, position, and relevance of literature education in the teaching of English as a foreign language in Dutch secondary education* (Doctoral dissertation, Rijksuniversiteit Groningen).
- Dönszelmann, S. (2019). *Doeltaal-Leertaal. Didactiek, professionalisering en leereffecten*. Almere: Uitgeverij Parthenon. 396 blz.
- Graus, J. (2018). *Student teacher cognitions on form-focused instruction: An explanatory sequential study of Dutch undergraduate and post-graduate EFL student teachers*. Nijmegen: Radboud Universiteit. Isbn 978 94 928 9663 6, 255 blz
- Graus, J. (2021). Van student naar zelfbewuste en kritische beroepsbeoefenaar: De lerarenopleiding moderne vreemde talen. *Levende Talen Magazine*, 108(3), 26-31.
- Hattie, J. (2008). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
- Leenheer, P. (2021). Wat taaldocenten verloren door modernisering en marktwerking: Leraren, nascholing en leermiddelen. *Levende Talen Magazine*, 108(3), 14-19
- Lehrner-te Lindert, E. M. (2020). *Fremdsprachliches Lesen mit literarischen Texten: zur Entwicklung von Leseverstehen und literarischer Kompetenz im DaF-Unterricht der niederländischen Sekundarstufe I* (Doctoral dissertation, University Utrecht).
- Piggott, L. E. B. (2019). *First meaning then form: a longitudinal study on the effects of delaying and reducing explicit form-focused instruction for young adolescent EFL learners*. LOT Dissertation Series, 545. Utrecht University Repository: <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/386767>
- Vrind, E. de (2020). *The SpeakTeach method: Towards self-regulated learning of speaking skills in foreign languages in secondary schools: an adaptive and practical approach* (PhD thesis, ICLON, Faculty of Science, Leiden University) ICLON PhD dissertation Series.